Ålands landskapsregering

Arbetsplan HT26 – VT27

DAGHEMMET SMULTRONBACKEN

Innehåll

Inledning 2

1 Barnomsorgens uppdrag och värdegrund 3

Målsättningar för verksamhetsåret 4

2 Enhetens kontaktuppgifter och uppgifter om tjänster 5

Barnantal och avdelningar 5

Ledning och personal 5

Verksamhetsårets kalendarium och hålltider 6

3 Jämlikhet och jämställdhet 7

4 Hållbar utveckling 8

5 Arbetet med barns delaktighet och inflytande 9

6 Välbefinnande 10

7 Leken 11

8 Arbetssätt och lärmiljöer 11

Mångsidiga arbetssätt 12

Lärmiljö 13

Språkutvecklande arbetssätt 14

Pedagogisk dokumentation och planering 15

9 Digitala arbetssätt och digital kompetens 16

10 Omsorg, kost och vila 17

Omsorg 17

Kost 18

Vila 18

11 Arbetet med förverkligande av lärområdena inom barnomsorgen 18

12 Förundervisningen 20

13 Stöd för utveckling och lärande 21

Allmänpedagogiskt stöd 21

Specialbarnomsorg 22

14 Samarbete med vårdnadshavare 24

15 Rutiner för övergångar inom barnomsorgen 24

16 Arbetet med utvärdering av verksamheten 25

17 Beskrivning av religiösa evenemang och verksamhet med inslag av religionsutövning 26

Inledning

I enlighet 2 § del II i LL (2020:32) om barnomsorg och grundskola ska varje gruppfamiljedaghem, daghem och fritidshem göra upp en arbetsplan som beskriver hur verksamheten genomförs. I arbetsplanen ska beskrivas hur verksamheten genomför barnomsorgens målsättning, enheten ska precisera och tydliggöra de metoder enheten använder för att uppfylla målsättningar och riktlinjer som slagits fast i lagen och läroplanen. Daghemsföreståndaren ansvarar över att arbetsplanen sammanställs i samråd med personalen. Vårdnadshavarna ska informeras om innehållet i arbetsplanen. Arbetsplanen ska godkännas av kommunen och *sändas till Landskapsregeringen för kännedom i samband med att verksamhetsåret inleds.*

Arbetsplanen ska fungera som ett komplement till läroplanen för att tydliggöra och konkretisera hur enheten arbetar och vilka rutiner som finns gällande de övergripande områdena. Arbetsplanen är ett sätt för enheten att förtydliga det arbetet som görs utåt gentemot dem som kanske inte tar/tagit del av läroplanen för barnomsorgen. Med tanke på detta är mallen för arbetsplan u*tarbetad med utdrag ur läroplanen vid varje kapitel.*

Det viktiga i arbetsplanen är dock att på ett konkret sätt beskriva HUR man på enheten arbetar inom de olika områden som beskrivs så att läsaren får en uppfattning om hur verksamheten bedrivs.

1 Barnomsorgens uppdrag och värdegrund

Barnomsorgen bygger på uppfattningen om barndomens egenvärde. Varje barn är unikt och värdefullt precis så som det är. Alla barn har rätt att bli hörda, sedda, tagna i beaktande och förstådda som individer och som medlemmar i sin grupp. Barnets bästa ska komma i första hand, att barnet har rätt att må bra, få omvårdnad och skydd, att barnets åsikter ska beaktas samt att barnet ska behandlas likvärdigt och att barnet inte får diskrimineras. Verksamheten ska vara inkluderande och ordnas i samarbete med vårdnadshavarna.

Det ligger i varje personals uppdrag att aktivt arbeta för att den gemensamma värdegrunden i verksamheten förverkligas. Alla som arbetar i verksamheten behöver reflektera över sin egen del som påverkare och ta till sig den värdegrund som formuleras i läroplanen för barnomsorgen på Åland.

Daghemmets grundläggande värden ligger i linje med de värden som presenteras i FN Barnkonvention om barns rättigheter, landskapslagen om barnomsorg och grundskola samt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Värdegrunden syftar till:

- Att barnets bästa ska komma i första hand.
- Att barnet har rätt att må bra, få omvårdnad och skydd.
- Att barnets åsikter ska beaktas.
- Att barnet ska behandlas likvärdigt.
- Att barnet inte får diskrimineras.

På Smultronbacken är värme, respekt och glädje viktigt. Vi har roligt tillsammans, hjälper varandra och ser varje individs styrkor.

Trygghet
Vi skapar en välkomnande och trygg miljö där alla får vara sig själva. Här bygger vi gemenskap och god kommunikation.

Respekt
Vi lyssnar på varandra, accepterar olikheter och bemöter andra så som vi själva vill bli bemötta.

Delaktighet
Alla – barn, vårdnadshavare och personal – ska känna sig delaktiga och kunna påverka. Barnens intressen och behov beaktas i verksamheten.

Målsättningar för verksamhetsåret

Alla enheter ska inför varje nytt verksamhetsår planera vilka delområden i läroplanen man väljer att fokusera på under året. Vad man väljer att formulera som specifika målsättningar ska synas i enhetens hela verksamhet under läsåret. Enhetens specifika målsättningar kan handla om att fokusera på områden som konstaterats vara utmanande i enhetens interna utvärdering (t.ex. att utveckla det språkutvecklande arbetssättet för att främja barnens språkutveckling) eller teman som formulerats av landskapsregeringen som ska genomsyra fokusområden inom implementeringen av läroplanen) verksamheten.

Gemensamt mål för barnomsorgen i Lemland:

-Fortsätta samarbetet mellan enheterna genom studiegrupper och pedagogiska träffar.

-Implementera användningen av digitala informationskanaler.

-Arbeta utifrån ett reflekterande arbetssätt där personalen kontinuerligt analyserar, utvärderar och utvecklar verksamheten utifrån barnens behov och lärprocesser.

-Vidareutveckla vårt arbete med att vara aktivt närvarande pedagoger.

Smultronbackens övergripande målsättningar för verksamhetsåret:

Att stärka samarbetet och kunskapsutbytet mellan avdelningarna genom gemensamma lärstunder, samplanering och kollegialt lärande i form av interna studiegrupper.

Avdelningarnas tema för verksamhetsåret

Hallonbo - Språk och kommunikation. Målet är att utveckla barnens språkliga förmåga, genom att utveckla barnens språkliga strategier, deras mod, samt att barnen utvecklar ett rikare ordförråd för att kunna sätta ord på sina upplevelser, tankar och känslor.

Lingonbo – Kamratskap och konflikthantering. Målet är att fortsätta utveckla barnens sociala kompetens med fokus på kamratskap, samarbete och konflikthantering. Vi vill stärka känslan av *vi* och *tillsammans*, samtidigt som barnen utvecklar förståelse för att respektera både sina egna och andras känslor och behov för att förebygga och hantera konflikter på ett konstruktivt sätt.

Blåbärsbo – Vardagskompetens. Målet är att stärka barnens vardagskompetens, sociala kompetens och kommunikativa kompetens. Stödja barnen att utveckla strategier för att hantera olika situationer som uppstår i vardagen. En god vardags- och social kompetens skapar en trygg grund för barnens fortsatta lärande och utveckling.

Hjortronbo – Estetiska uttrycksformer. Målet är att utveckla barnens kreativitet, nyfikenhet och förmåga att uttrycka sig på olika sätt. Barnen får möjlighet att utforska musik, rytm, dans, sång, skapande och olika kreativa material, både i planerade aktiviteter och i den fria leken.

2 Enhetens kontaktuppgifter och uppgifter om tjänster

Barnantal och avdelningar

Lingonbo 0-3 år, 14 barn

Hallonbo 3-6 år, 21 barn

Blåbärsbo 3-6 år, 21 barn

Hjortronbo 0-3 år, 14 barn

Ledning och personal

Barnomsorgsledare: Maria Hellström tel: 018- 349445
Daghemsföreståndare: Sofia Blomqvist

sofia.blomqvist@lemland.ax, tel: 018- 349461

Lingonbo

1 vikarierande lärare och 3 barnskötare

Hallonbo:

2 lärare och 2 barnskötare

Blåbärsbo:

2 lärare och 2 barnskötare

Hjortronbo:

1 lärare och 3 barnskötare

Köket:

1 ansvarig kock och 1 köksbiträde

Lokalvård:

1 lokalvårdare

Höst	Vinter	Vår	Sommar
Augusti: Uppstart av nytt verksamhetsår Planeringsdag KTI 1 förundervisning September: Vårdnadshavarmöte Fotografering Oktober: Halloween Brandövning	November: Farsdag Barnrättsveckan Planeringsdag December: Lucia/Julfirande Januari: Julutsopning Februari: Planeringsdag Vändagen KTI 2 förundervisning	Mars: Rocka sockorna Överföringssamtal Begreppsförståelse för 5-åringar, April Skolbesök Påskfirande Maj Skolbesök Planeringsdag Vårfest Morsdag	Juni: Midsommarfirande Juli: Sommardagis

Planeringsdagar för personalen hålls två gånger per termin.

Utvecklingssamtal genomförs löpande under året.

Hålltider för den dagliga verksamheten – *Så ser en dag ut på Smultronbacken*

Daghemmets har öppet kl 07.00-17.00

Dagsrutinerna kan se olika ut beroende på avdelning, dag och den pedagogiska planeringen, men i stora drag ser en dag ut så här:

07.00 -07.30 Öppning på Hallonbo (kl 07.30 öppnar Blåbärsbo och Hjortronbos dörr)

07.30 – 08.00 Frukost på Hallonbo och Hjortronbo

08.00 – 11.00 Lek ute/inne, planerad pedagogisk verksamhet i mindre grupper.

11. 00 – 11.45 Lunch

11.45-14.00 Vila och lek ute/inne.

14.00- 14.30 Mellanmål

14.30- 17.00 Pedagogisk verksamhet och lek ute/inne.

17.00 - Stängning

Övrigt: Förundervisning 5 timmar per dag. Blåbärsbo och Hallonbo gemensam förundervisning måndag – onsdag kl 9.30-14.00 i ateljén.

3 Jämlikhet och jämställdhet

Inom barnomsorgen ska personalen aktivt arbeta för att möjliggöra delaktighet för alla på lika villkor och alla barn ska ha en möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem. Barnomsorgen ska främja förståelse för andra människor och stödja utvecklingen av empatisk förmåga. Barnet ska ges möjligheter att utveckla sina färdigheter och göra sina val oberoende av förväntningar baserade till exempel på kön, ursprung, kulturell bakgrund eller andra orsaker som gäller barnet som person.

Skyldighet att främja jämställdhet och förebygga diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck stadgas sedan tidigare i jämställdhetslagen (FFS 1986/609) som tillämpas på Åland genom landskapslag (1989:27) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män. Från 1.6.2023 omfattas även barnomsorgen. Den 1.1.2023 har landskapslag (2022:43) om tillämpning av diskrimineringslagen trätt i kraft på Åland. Generellt gäller att planmässigt arbete för att främja likabehandling och jämställdhet ska göras i relation till situationen och behoven på varje enskilt verksamhetsställe. Vidare ska barnen och deras vårdnadshavare ges möjlighet att bli hörda kring de främjande åtgärder som föreslås vidtas. Det är utbildningsanordnaren som ska se till att varje läroanstalt eller verksamhetsställe har en plan för de åtgärder som behövs för att främja likabehandling. Detsamma gäller plan för jämställdhetsfrämjande åtgärder.

Planerna för likabehandling och främjande av jämställdhet kan upprättas separat, tillsammans, eller införlivas i någon annan plan som finns vid läroanstalten eller verksamhetsstället. För jämställdhetsplaner gäller att de ska göras upp årligen eller högst tre år i sänder. För likabehandlingsplaner stipuleras inga formella tidsangivelser i lag, men eftersom planerna är att betrakta som verktyg i arbetet att främja jämställdhet och likabehandling är det rimligt att de följer liknande cykler. Arbetet med planerna ska på påbörjas inom 1.6.2023.

Daghemmen på inom Södra Ålands utbildningsdistrikt har utarbetat en gemensam plan för jämställdhet och likabehandling – ”Plan för jämställdhet och likabehandling, barnomsorgen SÅUD”

På Smultronbacken arbetar vi aktivt för att alla barn ska ges likvärdiga möjligheter oavsett kön, språk, kulturell bakgrund, funktionsvariation eller familjesituation. Vi främjar ett inkluderande klimat där varje individ får vara sig själv och bli respekterad för den man är. Vi samarbetar med vårdnadshavare för att stärka barnens identitet och trygghet, samt för att skapa en öppen och förtroendefull dialog kring frågor om jämlikhet och likabehandling. Personalen reflekterar kontinuerligt kring sitt eget förhållningssätt och hur vi bemöter barnen. Vi använder ett medvetet språk och gör aktiva val som stödjer ett jämlikt lärande.

I vår dagliga verksamhet;

- Strävar vi efter att ge varje barn samma förutsättningar att utvecklas, delta och uttrycka sig.
- Är vuxna förebilder och sträva efter att barnen är goda förebilder för varandra.
- Vuxna är närvarande i barnens lek och omgivning
- Miljön är tillgänglig, anpassad och inkluderande.
- Barnen erbjuds varierade aktiviteter som uppmuntrar till att prova på olika roller, lekar och material, utan att styras av stereotypa normer.

Vi använder t.ex. material som stopp min kropp, Djuren på Djuris, material från barnkonventionen, Jag & Vi, Kompisböckerna mm. Material från folkhälsan,

4 Hållbar utveckling

Barnomsorgen ska bidra till att bygga upp barnets positiva framtidstro och fästa uppmärksamhet vid vikten av en hållbar livsstil. Hållbarhet ska utifrån barnets utvecklingsnivå genomsyra hela barnomsorgens verksamhet. Barnet ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur olika val som människor gör bidrar till eller hindrar en hållbar utveckling så att personalen vägleder barnet att tillägna sig hälsosamma och hållbara levnadsvanor.

Innehållet i verksamheten ska genomsyras av ett långsiktigt hållbarhetstänkt. Vilket innebär att alla som arbetar inom barnomsorgen arbetar aktivt för att skapa förutsättningar för goda levnadsvanor och demokratiska värderingar. På Smultronbacken är hållbar utveckling en naturlig del av barnens lärande och vardag. Vi vill ge barnen förståelse för hur våra val påverkar miljön och andra människor idag och i framtiden. Hållbar utveckling genomsyrar hela verksamheten från lek och lärande till måltider och materialval.

Ekologisk och ekonomisk hållbarhet

Vi utformar miljön på daghemmet med hänsyn till naturen och framtiden. Barnen ges kunskap kring odling, skörd och kompostering, vilket ger en förståelse för kretsloppet. Vi lär oss vara snälla med djuren och naturen, t.ex. Inte trampa på insekter, samt plocka skräp. Vi arbetar med återvunnet material i skapande aktiviteter och engagerar barnen i återvinningsprocessen. Vi visar hur man kan skapa mycket med små medel. Genom att uppmuntra till att hushålla med resurser och tänka på konsekvenserna av sina val, ges barnen möjlighet till en förståelse för hur våra handlingar påverkar miljön.

Social hållbarhet

För oss är hållbarhet också att må bra – både nu och på sikt. Därför skapar vi en trygg och inkluderande miljö där barnen får utvecklas i sin egen takt. Vi lägger stor vikt vid gemenskap, empati, samarbete, sunda matvanor, vila och rörelse. Genom att uppmuntra positivt språk och tänkande stärker vi barnens självkänsla och relationer. Delaktighet och respekt är grunden för ett hållbart socialt klimat.

Besök av Ålands naturskola

5 Arbetet med barns delaktighet och inflytande

Varje barn har rätt till delaktighet och inflytande och barnet i barnomsorgen ska ges möjlighet att påverka verksamhetsinnehållet utifrån sin mognadsgrad. Barnet ska få lära sig om sina rättigheter och ska ha en möjlighet att uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem. Barnets åsikter ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska gälla alla. Verksamheten inom barnomsorgen ska lägga grunden för förståelse av demokratibegreppet och förbereda barnet för delaktighet och ansvar och för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle.

Detta förutsätter att man medvetet utvecklar arbetssätt och strukturer som främjar delaktighet.

På Smultronbacken ser vi barn som kompetenta individer med rätt att påverka sin vardag. Barn kan och vill med rätt stöd och förutsättningar. Vi arbetar medvetet för att skapa en miljö där barnens röster tas på allvar och deras tankar, intressen och idéer får vara med och forma verksamheten. Genom att lyssna aktivt – både i samtal och i leken – fångar vi upp vad barnen är nyfikna på och låter det ligga till grund för aktiviteter och temaarbete. Vi erbjuder valmöjligheter i vardagen, som till exempel lek, material, utflyktsmål eller hur rummen används. Barnen är även delaktiga i att formulera t.ex. gemensamma regler eller vad de önskar ska köpas in till avdelning. Inflytandet anpassas efter barnens ålder och mognad.

För att delaktighet ska vara möjlig arbetar vi med att skapa en trygg miljö där alla känner sig hörda, sedda och respekterade.

Pedagogisk dokumentation är ett viktigt verktyg för att öka barnens delaktighet i verksamheten. Genom att dokumentera och samtala med barnen om vad vi gjort och vad de tänker, får de insyn och möjlighet att vara med och påverka nästa steg.

6 Välbefinnande

I all barnomsorg ska barnets behov av lek, trygga människorelationer samt positiva erfarenheter som stärker självkänslan tillgodoses. Verksamheten i barnomsorgen ska fokusera på att stärka det positiva, ta tillvara barnets styrkor och skapa meningsfullhet genom glädje i lärandet. På detta sätt stöds och utvecklas den psykiska hälsan och välbefinnandet hos både barn och vuxna i verksamheten. Att i verksamheten skapa strukturer som uppmuntrar till mod, mångfald och nytänkande skapar barn och vuxna som är trygga i sig själva och mår bra.

Barnomsorgen ska fokusera på att mångsidigt stärka psykologiskt välbefinnande och resiliens hos både barn och personal. Att stärka resiliens sker bland annat genom ett systematiskt arbete med att stärka relationskompetens och de socioemotionella färdigheterna.

På Smultronbacken ser vi välbefinnande som en helhet som omfattar både barn och personal. En trygg, positiv och hälsofrämjande miljö är en förutsättning för att alla ska trivas och utvecklas. Vi arbetar utifrån *Plan för välbefinnande i Barnomsorgen, daghemmen inom Södra Ålands utbildningsdistrikt 2024*.

Barns välbefinnande
Vi vill att varje barn ska känna sig trygg, hörd, sedd och värdefull. En god relation till vuxna och till andra barn är grunden för detta. Genom att skapa lugna rutiner, förutsägbarhet och en varm atmosfär bygger vi en miljö där barn får vara sig själva och utvecklas i sin egen takt. Vi arbetar aktivt med barnens emotionella och sociala kompetens – att sätta ord på känslor, visa empati och samarbeta med andra.

Vi arbetar även med att stärka barnens resiliens. Det handlar om barns förmåga att hantera motgångar, återhämta sig efter svårigheter och utvecklas positivt trots utmaningar.

Välbefinnande stärks också genom hälsosamma mat- och sömnvanor, utevistelse, rörelse och balans mellan aktivitet och vila. Diskussioner kring barnets välbefinnande sker kontinuerligt – i vardagliga samtal med barnen, vid personalmöten, planeringsdagar, i barnhälsogruppen, på vårdnadshavarmöten och i utvecklingssamtal. På så vis får vi en helhetsbild och kan anpassa verksamheten efter barnens behov.

7 Leken

Leken har ett egenvärde inom barnomsorgen och goda lekmöjligheter är en del av barnomsorgens målsättning. Lekens betydelse för barnets välbefinnande, utveckling och lärande ska beaktas i all planering av verksamheten. Leken har fysisk, psykologisk, pedagogisk och social betydelse för barnets utveckling. Personalens rutiner och uppsikt är avgörande för att skapa utomhusområden och lekmiljöer där barnet känner sig tryggt.

Leken är en central del av barnens vardag på Smultronbacken och en viktig grund för lärande, utveckling och socialt samspel. Genom leken utforskar barn världen, bearbetar intryck och uttrycker tankar, känslor och fantasi.

Vi ser leken som barnets eget språk – ett sätt att förstå sig själv och sin omvärld. Därför värnar vi om att ge barnen tid, utrymme och material som främjar kreativitet, nyfikenhet och samarbete. Vi erbjuder både fria och styrda lekar, inne och ute, och miljöer som inspirerar till olika slags lek: rollekar, konstruktionslek, rörelselek, språklekar, skapande aktiviteter, regellekar och spel.

Personalens roll är att lyssna in, observera och delta i leken – som medforskare, inspiratör eller stöd. Genom att vara närvarande i barnens lek får vi inblick i deras behov, intressen och lärandeprocesser. Personalen ansvarar också för att skapa förutsättningar för en tillgänglig och inspirerande lärmiljö.

Vi arbetar också medvetet med att inkludera alla barn i leken och skapa trygga lekgemenskaper där ingen lämnas utanför. Genom lek tränar barnen turtagning, samarbete, konflikthantering och empati – viktiga färdigheter för både nuet och framtiden.

8 Arbetssätt och lärmiljöer

Läroplanen har utarbetats utifrån en pedagogisk grundsyn där barnet har en aktiv roll. I barnomsorgen ska finnas sådana lärmiljöer där barnet ges möjlighet att själva göra aktiva val och barnets egna idéer kan tas tillvara. Personalen ska använda sig av varierande metoder och arbetssätt för att stöda barnets personliga växande, utveckling och lärande. Verksamheten fokuserar på att stärka det positiva, ta tillvara barnens styrkor och skapa meningsfullhet genom glädje i lärandet. Pedagogisk dokumentation och planering hör ihop med ett utforskande arbetssätt som bygger på ett gemensamt experimenterande och undersökande som inkluderar både barn och personal. Ett språkutvecklande arbetssätt gynnar alla barn och deras språkutveckling, trots att det är särskilt viktigt för ett barn med utmaningar inom språkområdet eller de barnen med annat modersmål än svenska.

Mångsidiga arbetssätt

Ett barn lär med alla sinnen och därför är det viktigt att lärandet i barnomsorgen sker genom att barnet ges möjlighet att bearbeta på flera olika sätt, att lärandet bygger på dialog och relationer, liksom att barnet är medskapare i de verksamheter och miljöer som de tillhör. Verksamheterna bör därför präglas av variation och bidra till barnets möjligheter att skapa kunskap på många, olika sätt.

De fem lärområdena används som underlag i planering av arbete kopplat till de olika sinnena.

Barnen erbjuds skapande i dess olika former med olika metoder och material, samling med olika fokusområden, teman, samt berättande, sång, drama och spel.

Utevistelse sker dagligen. Skogsbesök, promenader, rörelse, motorik samt organiserade rörelseaktiviteter (hinderbana, grupplekar) sker regelbundet. Vi har smågruppsverksamhet.

Gemensam planerad verksamhet, inkluderad sagostund och mångsidig presentation av sagor. Barnen har möjlighet att aktivt delta och samlas för gemensamma diskussioner och reflektioner etc.

Digitala verktyg används som ett komplement till det analoga.

Lärmiljö

I begreppet lärmiljö innefattas lokaler, platser, gemenskaper och personer, metoder, redskap och tillbehör som stödjer barnens utveckling, lärande och kommunikation. Lärmiljöerna ska utvecklas så att de mål som fastställs för barnomsorgen kan uppnås och så att de stödjer barnens sunda självkänsla och utvecklingen av sociala färdigheter och förmågan att lära sig. Barnets tankar, idéer, egna erfarenheter, kunskaper, intresse, förslag och individuella behov ska beaktas, tas tillvara och synliggöras i lärmiljöerna.

Lärmiljön på Smultronbacken är en viktig del av barnens utveckling och lärande. Lärmiljöerna ska vara trygga, inspirerande, kreativa, tydliga och tillgängliga där barnen känner sig sedda och får möjlighet att utforska, leka och lära i sin egen takt.

Vi utformar både inomhus- och utomhusmiljöer med varierande material och aktiviteter som stimulerar barnens nyfikenhet, kreativitet och motorik. Miljön är föränderlig och barnen erbjuds ”rum i rummet” och olika stationer/lekhörnor. Miljön är utformad så att barnen kan välja att leka själva eller leka tillsammans med andra.

Genom att erbjuda tydliga områden för olika slags lek och lärande – såsom skapande, konstruktionslek, fantasilek, rörelse, språk och vila – ger vi barnen stöd för deras utveckling på flera områden. I vår lärmiljö ingår även besök och promenader till närområdet/skogen, biblioteket och gymnastiksalen.

Personalen arbetar aktivt med att observera och följa barnens intressen för att kontinuerligt utveckla och förbättra lärmiljön utifrån deras intressen, behov, samt de fem lärområdena och aktuellt tema. Vi värnar också om en miljö som främjar gemenskap, delaktighet och respekt.

En god lärmiljö är en grund för att varje barn ska känna trygghet, motivation och glädje i sin vardag hos oss.

Språkutvecklande arbetssätt

Småbarnsåren är avgörande för språkutvecklingen och därför är ett språkutvecklande arbetssätt en av grundstenarna i barnomsorgens verksamhet. Genom att fokusera på barnets språkutveckling kan barnomsorgen bidra till att stärka deras självförtroende, trygghet, inkludering och flerspråkighet, såväl som litteracitet och kreativitet. Att stimulera barnets språkliga medvetenhet och språkutveckling är två viktiga delar i det språkutvecklande arbetssättet i barnomsorgen. Tidiga insatser på att utveckla barnets språkliga medvetenhet genom fonologiska övningar som genomförs på ett systematisk, strukturerat och kontinuerligt sätt ger en god grund för barnets fortsatta utveckling mot litteracitet.

På Smultronbacken arbetar vi aktivt och medvetet med språkutveckling i alla delar av verksamheten. Vi använder samtal, berättelser, sång, rim och lek för att stimulera barnens språkförståelse och ordförråd. Personalen är lyhörda och använder ett rikt och varierat språk för att ge barnen goda språkliga förebilder.

Vi uppmärksammar och värdesätter barnens olika hemspråk och flerspråkighet. Genom att stödja barnens modersmål och uppmuntra användning av flera språk skapar vi en inkluderande miljö där alla barn känner sig sedda och trygga. Vi använder även tecken och bildstöd för att underlätta kommunikationen och stärka förståelsen.

Som verktyg i språkutvecklingen använder vi bland annat Bornholm, Polyglutt, Praxisljud, Widgit Online och andra språkutvecklande material som stödjer både svenska och andra språk.

Vi skapar språkutvecklande miljöer där barnen får möta olika uttrycksformer – som böcker, ordbilder, bokstäver, drama, rim och ramsor, sång, bilder och digitala verktyg. Böcker finns tillgängligt för barnen på alla avdelningar och Smultronbacken har ett gemensamt bibliotek, samt alla avdelningar besöker regelbundet kommunens bibliotek.

Pedagogisk dokumentation och planering

Pedagogisk dokumentation är ett arbetssätt för att planera, genomföra, utvärdera och utveckla barnomsorgens verksamhet. Den information och förståelse som dokumentationen bidrar till ska användas till exempel för att arbetssätten, lärmiljöerna, verksamhetens mål, metoderna och innehållet kontinuerligt ska kunna anpassas enligt barnens intressen och behov.

För att kunna följa varje barns utveckling och lärande behöver det finnas dokumentation för alla barn i daghemsverksamhet inom barnomsorgen och dokumentationen behöver analyseras utifrån vilka möjligheter det enskilda barnet får för att kunna utvecklas och lära. När dokumentationen sker kontinuerligt och systematiskt är det möjligt att följa och analysera hur verksamheten stimulerar och utmanar barnet i deras utveckling och lärande. Det är först när varje barns möjligheter till utveckling synliggörs som det går att utvärdera hur man i verksamheten arbetar mot målen i läroplanen. Barnet själv skall kunna gå tillbaka och se över sin lärandeprocess, hen behöver själva få se att hen lärt sig och utvecklats.

På Smultronbacken använder vi pedagogisk dokumentation för att synliggöra barnens lärande, utveckling och intressen. Genom att observera, fotografera, anteckna och lyssna på barnen får vi värdefull kunskap om vad de är nyfikna på och hur vi bäst kan stödja deras fortsatta lärande. Vi dokumenterar bland annat genom bilder, skapande och gemensamma reflektioner. Dessa synliggörs genom dokumentation på väggen och i lärloggar.

Dokumentationen används som underlag för reflektion i arbetslaget och är en viktig del av vårt systematiska kvalitetsarbete. Planeringen på Smultronbacken utgår från läroplanens mål, barnens behov och intressen. Vi planerar både långsiktigt och i det dagliga arbetet, och anpassar innehållet utifrån vad vi ser i barngruppen. Vi arbetar tematiskt och låter barnens frågor, engagemang och behov styra riktningen.

Genom regelbunden reflektion och uppföljning säkerställer vi att lärstunderna håller god kvalitet och att varje barn ges möjlighet att vara delaktigt, utforska och utvecklas i sin takt.

Pedagogisk dokumentation är ett gemensamt utvecklingsområde i kommunen och syftet är att utveckla och fördjupa arbetet med pedagogisk dokumentation. Smultronbacken ska även utforma och införa en individuell pärm till varje barn. Utgångspunkten är barnets utveckling.

9 Digitala arbetssätt och digital kompetens

Betydelsen av digitala färdigheter i samhället ökar och personalen inom barnomsorgen behöver förhålla sig till detta. En av barnomsorgens uppgifter är att främja jämlikheten i utbildningen och det är därför viktigt att varje barn får tillräckliga digitala färdigheter för framtiden. Digitala färdigheter är också i sig ett betydande verktyg för lärande. För att möjliggör kvalitativ inlärning

i digitala miljöer behövs utöver digitala verktyg och behövs också digitalpedagogiskt kunniga lärare i kombination med högklassiga digitala tjänster. Vilka digitala färdigheter som behövs, den digitala kompetensen, förändras över tid i takt med att samhället, tekniken och olika digitala tjänster förändras. Det varierar också med barnets ålder. Digitala arbetssätt och digitala verktyg ska användas på ett medvetet sätt som gynnas barns lärande.

2025 utformade Landskapsregeringen i samarbete med representanter från skola och daghem en digital lärstig. Lärstigen ska vara vägledande för arbetet med digitala verktyg inom barnomsorgen och skolan, samt visar på hur och vad man kan arbeta med inom olika åldrar.

Lärstigens fem områden:

- Information och datakunnighet
- Kommunikation och samarbete
- Skapa digitalt innehåll
- Välmående och miljö
- Problemlösning

Kontinuerligt arbetar vi med att implementera lärstigen.

Idag används digitala verktyg för att dokumentera, reflektera och söka information tillsammans med barnen. Polyglutt används som ett digitalt bibliotek, vilket bidrar till ett utökat utbud av litteratur och språk.

Ur play, SkolPlus, Widgit Online och andra pedagogiska tjänster används som ett komplement i arbetet med de fem lärområdena.

Programmering med hjälp av en Bee-Bot (en robot).

10 Omsorg, kost och vila

Barnomsorgen ska främja allsidig fysisk, emotionell, social och kognitiv utveckling. Förutom den pedagogiska verksamheten är det därför också viktigt att se till barnets behov av tid för återhämtning och vila, trygga relationer, att stärka barnets möjligheter till att tillägna sig en positiv hållbar inställning till mat och goda matvanor.

Omsorg

Verksamheten i barnomsorgen ska utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Omsorg innebär att tillgodose barnets fysiska grundbehov, men också den emotionella omsorgen om barnet. Vardagsrutiner som innefattar barnets grundbehov och andra dagligen återkommande situationer, till exempel måltider, att klä på och av sig, vila och att sköta sin hygien, är en viktig del av barnets dag. För den emotionella omsorgen och för barnets utveckling är samspelet mellan barn och personal viktigt. Ömsesidiga och respektfulla relationer och närhet utgör grunden för god omsorg. Barn mår bra av att knyta kontakter med andra människor och har ett behov av både trygga vuxna relationer och relationer med jämnåriga.

På Smultronbacken skapar vi trygga relationer genom att vara närvarande pedagoger som hjälper och stödjer barnen på de sätt de behöver.
Barns behov av omsorg ser olika ut och personalen observerar och ser varje barns individuella behov.
Verksamheten har en tydlig struktur där varje barn ska känna sig sedd och hörd. Barnen uppmuntras till att pröva själva och hjälpa varandra för att känna sig kompetenta och självständiga.

Vardagsrutiner används som lärandesituationer genom att personalen utmanar och stödjer barnen i de dagliga rutinerna t.ex. på- och avklädning och matstund kan lärande inom olika lärområden tas med.
Vi uppmuntrar till lek i mindre grupper och personalen är närvarande och vägvisare.
Avdelningarna skapar tillsammans med barnen trivselregler och gemensamt för kommunen finns en barnhälsoplan.

Vi lär hela tiden, hela dagen i mötet med varandra.

Kost

Barn i barnomsorgen ska erbjudas en hälsosam och lämplig kost som fyller barnets näringsbehov. De gemensamma måltiderna fungerar som en social och pedagogisk situation för barngruppen där barnen bland annat lär sig gott bordsskick och att ta hänsyn till varandra.

På Smultronbacken erbjuder vi barnen näringsrik och varierad mat som tillagas av vår egen kock. Vi följer kommunens kostpolicy och de nordiska näringsrekommendationerna. Råvarorna är i så stor utsträckning som möjligt närproducerade och sockermängden hålls låg.

Varje dag serveras frukost, frukt, lunch och mellanmål. Måltiderna är en viktig del av barnens dag och ses som en stund för både gemenskap och lärande. Barnen uppmuntras att smaka på maten, men pedagogerna tar alltid hänsyn till individuella behov. Under måltiderna förs samtal om kostens påverkan på kroppen och om hållbarhet, till exempel hur vi tillsammans kan minska matsvinn. Vi värnar om ett trevligt bordsskick och att visa uppskattning, till exempel genom att tacka för maten. Personalen är aktiva förebilder under måltiderna. Barnen får själva ta mat och deltar, efter sin förmåga, i avdukning och andra moment, vilket stärker deras självständighet och ansvarstagande.

Vila

Barn har rätt till lek, vila och fritid. Balansen mellan aktiviteter och vila återhämtning är viktigt inom barnsomsorgens verksamhet. Det är också viktigt att tänka på att många barn, också lite äldre barn, kan bli trötta och uppleva en ökad stress under eftermiddagarna, vilket man behöver beakta då dagens planeras för balans mellan aktivitet och vila. Vilan i barnomsorgens verksamhet behöver därför utgå från det enskilda barnets behov, som kan komma att variera. Under vilan behöver särskilt beaktas barnets integritet och personalens lyhördhet inför barnets signaler och behov är viktigt.

Alla barn har rätt till en lugn stund för återhämtning. Vilan utformas på olika sätt utifrån barns behov eller ålder. Under dagen finns det platser dit barnen kan gå för återhämtning eller lugnare aktiviteter.

Personalen finns nära som ett tryggt stöd och är lyhörda för barnens signaler. Vi ser vilan som en del av barnets välbefinnande och utveckling. Genom att erbjuda en balanserad dagsrytm med växling mellan aktivitet och vila, stödjer vi barnens hälsa, koncentration och emotionella trygghet.

11 Arbetet med förverkligande av lärområdena inom barnomsorgen

För att planera en kvalitativ barnomsorg och för att stöda barnets utveckling och lärande är det viktigt att det råder balans mellan social, emotionell, fysisk och kognitiv utveckling. Därför är det viktigt att i planeringen av verksamheten beakta och känna till betydelsen av lek, kontakt med naturen, musik,

konst och fysisk aktivitet. Det är också centralt att man i verksamheten främjar barnets deltagande, initiativ, och självständighet, att problemlösning och kreativitet får ta plats och att uppmuntra sådant lärande som omfattar resonemang, undersökning och samarbete. 9Utifrån detta ska lärarna i barnomsorg tillsammans med barnet planera och genomföra en mångsidig och helhetsskapande pedagogisk verksamhet med utgångspunkt i fem lärområden.

Dessa fem lärområden är likvärdiga och barnet har rätt att få mångsidiga upplevelser inom de olika lärområdena. Personalen ska se till att den pedagogiska verksamheten, som planeras av lärare i barnomsorg, men förverkligas av hela arbetslaget tillsammans, främjar utvecklingen och lärandet hos barn i olika åldrar.

Lärområden inom barnomsorgen:

- Språk och kommunikation
- Skapande, kultur och estetiska uttrycksformer
- Mångfald, gemenskap och samhälle
- Matematiskt tänkande, hållbarhet och utforskande
- Kropp, hälsa och utveckling

Det är viktigt att alla barn har möjlighet att lära sig och få arbeta i egen takt och utveckla sina färdigheter i mångsidiga lärmiljöer i växelverkan med andra barn, läraren och den övriga personalen. Syftet med lärområdena är att erbjuda barnet nya och inspirerande lärandeupplevelser och möjligheter att arbeta med uppgifter som innehåller lämpliga utmaningar i lärandet. Barnets olika behov av stöd ska beaktas i verksamheten och barnet ska ges tillräckligt stöd genast när behov uppstår.

Arbetet med att utveckla olika förmågor, intressen och färdigheter kopplat till de 5 lärområden och lärandet hos barn i olika åldrar.

1. Språk och kommunikation: Materialet *före bornholmsmodellen,* läsning i olika former och med olika material. Tecken som stöd. Språkutvecklande lekar. Vi använder oss av digitala verktyg.
2. Skapande, kultur och estetiska uttrycksformer: skapande aktiviteter med varierat material, sånger och musik, gestaltning, teater, besök till museum och trafikkunskap.
3. Mångfald, gemenskap och samhälle: Representation av mångfald i böcker, studiebesök, biblioteksbesök, traditionsfirande.
4. Matematiskt tänkande, hållbarhet och utforskande: Vi lyfter det matematiska tänkandet i den dagliga verksamheten samt utforskar matematik i samlingar med olika tema. Odling, återvinning. Kontinuerliga besök i naturen.
5. Kropp, hälsa och utveckling: Barnen erbjuds fysisk aktivitet dagligen. Daghemmet har en allsidig varierad kost. Material och miljö som utmanar och inspirerar till fin- och grovmotorik. Planerad och styrd rörelsestund som stimulerar till kroppsuppfattning och koordination. Promenader och utforskande av närområdet. Det finns utrymme för vila och återhämtning i verksamheten.

12 Förundervisningen

Syftet med förundervisningen är att förbereda barnet för livet och fortsatt lärande och utbildning. Förundervisningen kan bedrivas ihop med övrig barnomsorgsverksamhet och /eller separat för de barn som ingår i förundervisningen. Under förundervisningsåret arbetar man utifrån samma lärområden som berör hela barnomsorgen, men med förstärkt fokus på skolförberedande centralt innehåll. Även om innehållet är skolförberedande skall det bearbetas med leken som utgångspunkt och genom mångsidiga arbetssätt, med konkret och visuellt material och genom ett gemensamt utforskande.

Förundervisningen är lagstadgad och inleds verksamhetsåret då barnet fyller sju år. I början av höstterminen skickat ett informationsbrev ut till förundervisningens vårdnadshavare med allmän information om Smultronbackens upplägg för förundervisningen.

I Lemlands kommun ska förundervisningen ske fem timmar/dag. På Smultronbacken genomförs förundervisningen från ca 09.30-14.30, enskilt på avdelningen och i samarbete mellan Blåbärsbo och Hallonbo. Hösten 2026 har Blåbärsbo och Hallonbo gemensam förundervisning i ateljén, måndag – onsdag kl 9.30-14.00. Torsdag -fredag kl 10.45-13.00.

Vi arbetar aktivt med att stöda barnen i deras lärande och utveckling med huvudfokus på social kompetens, vardagskompetens, språkutveckling, självständighet och styrkor. Vårt mål är att skapa en verksamhet som väcker nyfikenhet och lust att lära, en miljö där barnen är delaktiga och förbereda barnen inför skolstart.

Språkliga medvetenheten stärks genom strukturerat och kontinuerligt arbete med Bornholmsmodellen. Barnens matematiska utveckling stöds genom att upptäcka och utforska fenomen i natur och miljö, genom att räkna, jämföra och konstruera med olika material, genom problemlösning och begreppsinlärning i vardagssituationer. I skapande verksamhet får barnen använda sig av mångsidiga tekniker, redskap och material. Motorisk medveten träning och rörelselek inom och utomhus tränar barnets koordination, balans och koncentration.

Förundervisningsmaterial: Karlavagnen F, ABC – klubben Lyckostjärnan och Språklust 1.

Gemensamma förundervisningsträffar för daghemmen i Söderby under hela verksamhetsåret.

Kartläggning:

Kartläggningen kring barnets lärande och utveckling inför skolstart är delad i flera etapper och består av både enskilda- och gruppuppgifter, samt observationer och diskussioner. Speciallärarен i barnomsorg ansvarar för genomförandet av kartläggningen, men den utförs alltid i samarbete med lärare i barnomsorg. Kartläggningens olika delar ligger till grund för den fortsatta planeringen av verksamheten, både på grupp- och individnivå. Fokus ligger på vad som skett i utveckling och lärande *mellan* dessa tillfällen, inte på prestationen i sig själv vid det specifika tillfället. Varje delmoment efterföljs av genomgång av materialet tillsammans med lärare och speciallärare i barnomsorg.

Begreppsförståelse: På vårterminen året innan barnet börjar i förundervisning gör speciallärarен en första observation med fokus på att förstå språk, lyssna till instruktioner, tolka bildinformation, samt koncentration, fokus och uthållighet.

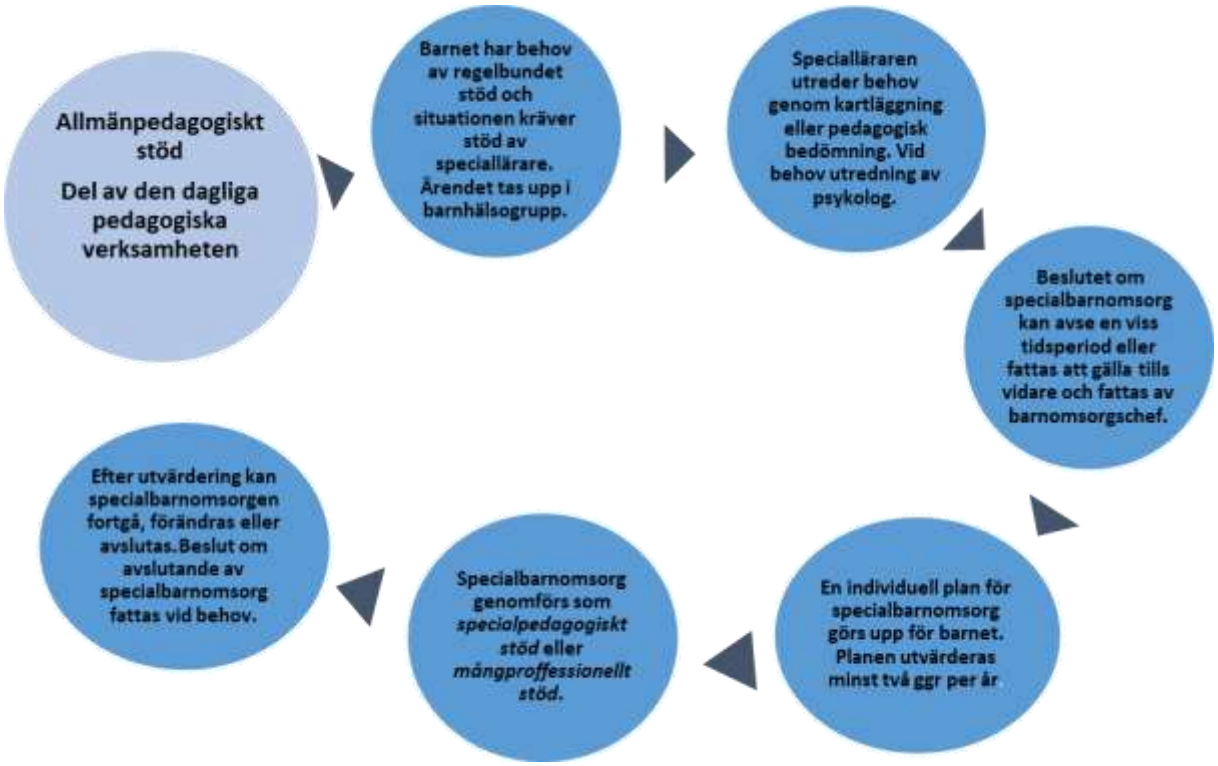
Kontrollerad teckningsiakttagelse (KTI): En gång per termin genomför vi KTI som kartlägger vad vi behöver lägga fokus på i vår fortsatta undervisning. KTI kartlägger begreppsuppfattning, kroppsuppfattning, finmotorik, föreställningsförmåga samt förmågan att handskas med språklig information och omsätta den. KTI genomförs över hela landskapet Åland.

13 Stöd för utveckling och lärande

Varje barn inom barnomsorgen har enligt sitt behov rätt till stöd för sin utveckling och sitt lärande. Barnomsorgen ska bereda gynnsamma förutsättningar för barnets allsidiga utveckling genom att på olika sätt arbeta förebyggande och genom att erbjuda olika stödåtgärder. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att tidigt identifiera hinder för utveckling och lärande och att sätta in stödfunktioner i förebyggande syfte. Genom tidigt och rätt riktat stöd kan man främja barnets utveckling, lärande och välbefinnande. Barnets behov av stöd, förverkligande av stöd och utvärdering av stöd sker i samråd med barnet och barnets vårdnadshavare.

För att kunna upptäcka stödbehovet ska barnets möjlighet till utveckling och lärande utvärderas kontinuerligt i den dagliga verksamheten. Barnets möjligheter till utveckling och lärande följs upp i samarbete med barnet och vårdnadshavarna och dokumenteras i loggen för barnets utveckling och lärandeprocess vid loggens uppföljning. Uppmärksamhet fästs vid att i ett tidigt skede känna igen möjliga hinder eller svårigheter för barnets växande och lärande. Det stöd som barnet får ska vara flexibelt, långsiktigt planerat och ska ändra enligt barnets behov. För att trygga barnets utveckling och lärande är det viktigt att stödet ges i rätt tid och på rätt nivå så länge som barnet har behov av stödet.

I bilden beskrivs arbetsgången för stör för barnets utveckling och lärande:

Allmänpedagogiskt stöd

Det allmänpedagogiska stödet är en del av den dagliga pedagogiska verksamheten och riktar sig till alla barn som tillfälligt behöver stöd för sin allsidiga utveckling. Allmänpedagogiskt stöd innebär att alla barn ska få ett individanpassat bemötande inom ramen för det allmänpedagogiska arbetet. I verksamheten innebär detta exempelvis att:

- utgå från barnets intressen behov och styrkor
- beakta barns olika sätt att lära sig
- arbetssätten varierar
- smågruppers sammansättning varierar vid behov
- den pedagogiska miljön är ändamålsenlig
- verksamheten åskådliggörs med bilder
- samspelet mellan barn och vuxna är fungerande och att de dagliga rutinerna stödjer barnet.
- barnet får kortvarigt tillfälligt stöd av kurator

Varje barn möts utifrån sina förutsättningar och behov. Vi arbetar i små grupper för att bättre kunna individanpassa, stödja, samt utmana i barnets utveckling. Vi använder bildstöd och tecken som stöd för att tydliggöra verksamhet. Vi samtala med vårdnadshavarna om barnets vardag, styrkor och behov och bokar in ett samtal om vi ytterligare behöver diskutera barnets behov av tillfälligt stöd. I barnhälsogruppen kan ärenden som gäller barns behov av tillfälligt stöd diskuteras tillsammans med speciallärare. Såväl vårdnadshavare som pedagog kan uppmärksamma barn i behov av utökat stöd.

Specialbarnomsorg

Specialbarnomsorg ges då barnets behov av stöd är regelbundet och då situationen kräver stöd av speciallärare i barnomsorgen. Specialbarnomsorg ska ges av kommunen i den omfattning som barnet har behov av det som specialpedagogiskt stöd eller mångprofessionellt stöd.

För varje barn inom barnomsorgen som beviljats specialpedagogiskt eller mångprofessionellt stöd ska de särskilda stödinsatserna utformas och sammanfattas i en individuell plan för stöd för utveckling och lärande, SUL.

Specialpedagogiskt stöd kan innebära att:

- speciallärare inom barnomsorg träffar barnet för systematisk handledning och träning
- speciallärare inom barnomsorg handleder personal och vårdnadshavare
- bildkommunikation på individnivå, individuell bildstruktur
- stödtecken används
- personaltäthet ökas
- assistent/resursperson kan bistå barnet

Mångprofessionellt stöd kan innebära att

- Barnet får stöd av talterapeut, ergoterapeut eller fysioterapeut
- Barnet får kontinuerligt, planerat stöd av psykolog och/eller kuratorstjänster

Speciallärare i barnomsorg ansvarar för den specialpedagogiska verksamheten vid alla enheter inom barnomsorgen i Lemland och Lumparland. Speciallärare besöker daghemmen regelbundet och deltar då i verksamheten genom att göra gruppobservationer, enskilda observationer, kartläggningar och utredningar inför beslut om specialpedagogiskt stöd och genom att vid behov delta i samundervisning med lärarna i barnomsorg. Speciallärare är med i varje daghems barnhälsogrupp och ansvarar där för de frågor som rör specialpedagogik.

Verksamheten på enheterna riktas i första hand till den pedagogiska personalen genom handledning och rådgivning gällande specialpedagogiska frågor. I fråga om enskilda träningsstunder för specifika barn gör speciallärare kartläggningar över behovet, samt planerar träningen och handleder lärarna i hur träningen ska skötas.

För barn som omfattas av specialpedagogiskt eller mångprofessionellt stöd fungerar speciallärare som ”spindeln i nätet” och är bl.a. den som sammankallar till nätverksmöten och annat samarbete mellan de berörda kring barnet.

Alla barn som beviljats specialbarnomsorg har en individuell plan (Plan för stöd för utveckling och lärande/SUL) gällande hur verksamheten i barnomsorgen ska ordnas utifrån de individuella behoven. Speciallärare utformar och uppdaterar dessa planer i samarbete med andra berörda.

Arbetsgången kring specialpedagogiskt stöd:

1. Personal vid daghemmet, vårdnadshavare eller barnet själv uppmärksammar behov av utökat stöd och ber daghemsföreståndaren ta upp ärendet i barnhälsogruppen. Vårdnadshavarna informeras om ärendet.
2. Barnhälsogruppen diskuterar saken och fyller i kartläggningsblanketten som underlag till speciallärarens utredning av behovet.
3. Speciallärare i barnomsorg utreder behovet av utökat stöd genom observationer i grupp, diskussioner med personal, vårdnadshavare och barn, samt vid behov träffar barnet enskilt.
4. Barnomsorgsledaren fattar beslut om specialbarnomsorg på basen av speciallärarens utredning av behovet.
5. Speciallärare i barnomsorg skriver en individuell plan (Plan för stöd för utveckling och lärande) för det utökade stödet där bakgrund, behov, mål och metoder tydliggörs.
6. Den individuella planen utvärderas två gånger per år tillsammans med barnhälsogruppen, vårdnadshavare och barnet.

14 Samarbete med vårdnadshavare

Barnomsorgen ska främja olika former av samarbete för att gynna barnets utveckling, lärande och delaktighet. Barnomsorgens verksamhet bedrivs i nära samverkan med hemmet och barnomsorgen ska skapa förtroendefulla relationer med vårdnadshavare som bär huvudansvaret för barnets fostran, lärande och utveckling.

För att kunna uppfylla sin fostrande uppgift måste vårdnadshavarna få information om hur deras barns lärande och utveckling fortskrider. Vårdnadshavarna ska informeras om centrala frågor som gäller verksamheten, till exempel läroplan, arbetsplan och olika evenemang. Barnets utveckling och lärandeprocesser ska sedan med hjälp av materialet i lärloggen följas upp minst en gång per år i samband med ett utvecklingssamtal tillsammans med vårdnadshavare.

Samarbetet med vårdnadshavare förutsätter också vårdnadshavares engagemang genom exempelvis att ta del av information från barnomsorgsenheten, delta i möten och i sin tur delge personalen viktig information, för att barnets tid i barnomsorgen blir så bra som möjligt.

På Smultronbacken värdesätter vi ett nära och förtroendefullt samarbete med barnets vårdnadshavare. Vi bemöter vårdnadshavare varje dag, den dagliga kontakten är viktig. Vi håller vårdnadshavarmöten i början av varje läsår för att informera om daghemmets verksamhet. Vi skickar månadsbrev där vi informerar om den löpande verksamheten. Vi bjuder in till gemensamma aktiviteter så som julfirande och vårfest. Kontakt till vårdnadshavarna sker i huvudsak genom Päikky och daglig dialog. Vi erbjuder utvecklingssamtal på regelbunden basis eller enligt önskemål.

15 Rutiner för övergångar inom barnomsorgen

Övergången från hemmet, från den tidigare barnomsorgen till förundervisningen och övergångar under dagen är viktiga för att skapa trygghet för barnet. En smidig övergång främjar barnens känsla av trygghet och välbefinnande samt deras förutsättningar för tillväxt och för att lära sig. I lärloggen för utveckling

Då barnet börjar på daghemmet erbjuds en veckas lång avgiftsfri inskolning med fokus att skapa trygg anknytning. Inskolningen kan se olika ut beroende på det enskilda barnets behov och förutsättningar. De äldsta barnen på småbarnsavdelningen hälsar på de äldre barnens avdelning i slutet av vårterminen. Vid avdelningsbyte har personalen överföringssamtal med den nya personalen.

På våren innan skolstart har lärarna och föreståndaren från daghemmet ett informationsmöte kring överföringen av blivande skolbarn tillsammans med skolföreståndare och klasslärare. Förundervisningsbarnen gör skolbesök i slutet av vårterminen, vid behov kan även besök under hösten ordnas.

och lärande kan övergångarna dokumenteras, diskuteras och utvärderas och i kommunens plan för övergång från barnomsorg till grundskola beskrivs hur denna övergång ordnas. (Se ÅLR 2023/2578)

16 Arbetet med utvärdering av verksamheten

Ett bra kvalitetsarbete bygger på att barnomsorgen planerar, följer upp och utvärderar sitt eget arbete, tar tillvara resultaten och omsätter dem i olika åtgärder för att utveckla verksamheten. Det är kommunens ansvar att se till att enheten har förutsättningar att göra detta. Genom utvärdering kan enheten fånga upp vad som fungerat bra och vad som fungerat mindre bra. Det är viktigt att alla parter, barnen, vårdnadshavarna, ledningen och personalen, utvärderar verksamheten.

Inom barnomsorgen bör man kontinuerligt utvärdera hur läroplanen har förverkligats i verksamheten. Utvärderingen kan fokusera på bland annat personalens kommunikation med barnen, stämningen i gruppen, pedagogiska arbetssätt, verksamhetens innehåll, samarbetet med hemmen, barnhälsan, personalresurserna, utrymmena eller lärmiljöerna. I ett daghem ansvarar daghemsföreståndaren för att möjliggöra och följa upp utvärderingen medan det i ett fritidshem ansvaras över av rektor eller daghemsföreståndare. Resultaten av utvärderingen ska fungera som ett instrument för verksamhetens interna utveckling och vid behov leda till justeringar av verksamhetsidé och arbetsrutiner. Uppföljningen och utvärderingen syftar alltså till att synliggöra resultat och ge underlag för eventuella förändringar. Det är inte bara fråga om att kontrollera hur ansvaret fullföljts utan en fråga om hur arbetet ska fortsätta och utvecklas.

Det systematiska kvalitetsarbetet är viktigt för att utveckla verksamheten. Kärnan är att regelbundet följa upp och reflektera kring arbetet. Under verksamhetsåret 2024-2025 utformades en tydligare plan för det systematiska kvalitetsarbetet på Smultronbacken.

- Avdelningsmöte regelbundet (reflektion och planering)
- Personalmöten en gång per månad
- Barnhälsogruppsmöten en gång per månad
- Veckomöten regelbundet med olika teman
- Planeringsdagar två gånger per termin.

Planeringsdag i augusti, fokus på verksamhetsårets teman och utvecklingsområden. Planeringsdagen i november och februari, uppföljning av arbetet och i maj, utvärdering av arbetet som är grunden för kommande teman och utvecklingsområden.

Medarbetarsamtal med anställda med fokus på arbetsmiljö och utvecklingsbehov.

Pedagogisk dokumentation och utvecklingssamtal syftar till att följa upp varje barns utveckling och lärande.

17 Beskrivning av religiösa evenemang och verksamhet med inslag av religionsutövning

Landskapslag om barnomsorg och grundskola slår fast att verksamheten inom barnomsorgen är ickekonfessionell och barnets och vårdnadshavarnas livsåskådning ska beaktas och respekteras i planeringen av verksamheten. Vidare styrs verksamheten också av bestämmelserna om religions- och samvetsfrihet i Finlands grundlag (FFS 731/1999. Landskapsregeringen har tagit fram anvisningar **(ÅLR 2021/3409)** gällande högtider och religiösa evenemang i den allmänna verksamheten inom barnomsorg och grundskola vars syfte är trygga att de kulturella grundrättigheterna och de grundrättigheter som gäller religionsfrihet förverkligas inom barnomsorgen och grundskolan, att främja tolerans och pluralism samt att säkerställa att undervisningen är religiöst och konfessionellt obunden.

Kommunen kan besluta om religiösa evenemang ska ingå i barnomsorgens och grundskolans verksamhet eller om det inte ska göra det. Religiösa evenemang (t.ex. gudstjänster och religiösa morgonsamlingar) är religionsutövning. Om kommunen väljer att religiösa evenemang ska ingå i verksamheterna ska de beskrivas i arbetsplanen. Vid religiösa evenemang och förrättningar ska man ordna alternativ och meningsfull sysselsättning. Den alternativa verksamheten ska med undantag för det religiösa innehållet till sin natur och sina mål vara så lika som möjligt det evenemang i vars ställe verksamheten ordnas. I barnomsorgen ska man också se till att deltagandet eller icke-deltagandet i de religiösa evenemangen inte leder till att barnet stämplas eller till andra menliga följder för barnet. Det väsentliga är att vårdnadshavaren har en faktisk och genuin möjlighet att välja om barnet ska delta i evenemang och förrättningar som innehåller religiösa inslag. Religiösa evenemang och förrättningar ska ordnas separat från den övriga verksamheten. Enheten ska se till att friheten att inte delta i religionsutövning också uppnås i praktiken, till exempel så att de alternativa evenemangen ordnas på en fysiskt annan plats. I synnerhet när man överväger att ordna religiösa evenemang och alternativ verksamhet inom enheten ska man i det praktiska genomförandet försäkra sig om att likabehandlingen av barnen inte äventyras och att inga barn stämplas. Daghemmet ansvarar för barnens säkerhet i alla situationer.

Inga religiösa evenemang eller aktiviteter organiseras.